Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Inleiding

De MER-Omgevingsdienst van het Servicecentrum MER heeft een jaarverslag gemaakt over 2025. Dit verslag gaat in op de uitvoering van de vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken op het gebied van het omgevingsrecht. Dit jaarverslag dient ter vaststelling door het college en het vaststellen van een jaarverslag is een wettelijke verplichting. De Omgevingswet verplicht tot het jaarlijks opstellen van een uitvoeringsprogramma (de planning vooraf) en een jaarverslag (de verantwoording achteraf). Aan het jaarverslag zijn door de wet geen vormvereisten gesteld. Het verslag wordt aangeboden op dezelfde wijze als vorig jaar en op de wijze waarop de kwartaalrapportages van het Servicecentrum worden opgesteld. Met andere woorden: een Jaarverslag-2025-in-één-oogopslag. Uit dit jaarverslag-in-één-oogopslag kan snel worden afgeleid welke werkzaamheden de MER-OD voor de gemeente heeft uitgevoerd en hoe zich die aantallen/uren verhouden tot de geplande/geraamde activiteiten. Daarmee is ook snel te zien hoe de output (daadwerkelijke door MER-OD geleverde uren aan de gemeente) zich verhoudt tot de input (door de gemeente gefinancierde vaste formatie/middelen). Het Servicecentrum MER stelt daarnaast ook kwartaalrapportages op om tussentijds inzicht te geven in de voortgang van de werkzaamheden en geraamde aantallen (bv. omgevingsvergunningen, legesopbrengsten). Dit geeft de gemeente als opdrachtgever de kans om ramingen bij te stellen en tussentijds bij te sturen. Alle cijfers in dit jaarverslag zijn voorzien van een tekstuele toelichting. De eerste pagina's van het jaarverslag zijn specifiek per gemeente uitgewerkt, op de andere pagina's worden de drie MER-gemeenten gezamenlijk weergegeven.

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Samenvatting Maasgouw

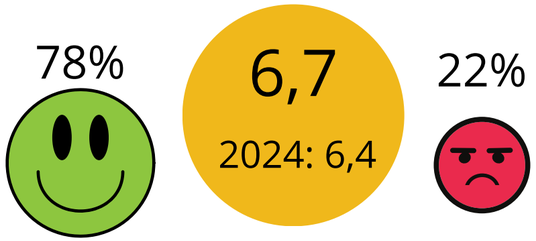
Kostenreductie

Totale bijdrage Maasgouw aan OD
€ 2.998.710

Rekeningresultaat 2025 OD voor Maasgouw: + € 46.157

Klanttevredenheid

MER-breed: 6,9
2023: 6,8

NL
6,7

Legesinkomsten

Raming: € 350.000
Werkelijk 2025: € 600.110
= 171% van jaarraming

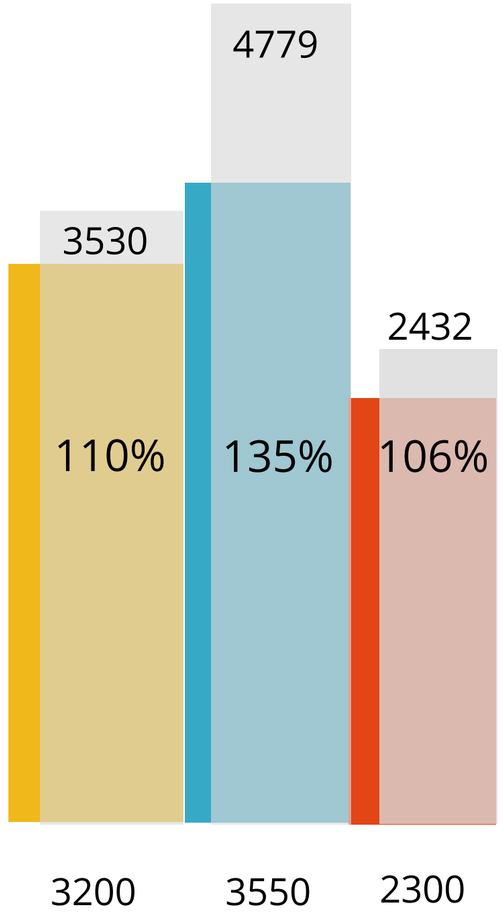
Deze samenvatting geeft op hoofdlijnen aan welke resultaten door de MER-Omgevingsdienst – met referentie aan de K's van Kwaliteit, Klantgerichtheid en Kostenreductie (missie) – in 2025 zijn behaald. Links de relatie tussen beschikbaar gestelde middelen door de gemeente en de werkvoorraad/werkdruk. De aan burgers en bedrijven geleverde productie door de MER-OD was voor de gemeente Maasgouw in 2025 iets lager dan de UP'25-raming. Dat heeft geresulteerd in een UP-eindafrekening (restitutie ivm minder productie) en op basis van deze eindafrekening is een definitief rekeningresultaat 2025 opgesteld. Dit rekeningresultaat is positief. Dit is onder meer het gevolg van het sterk sturen op de kosten voor inhuur alsmede enkele financiële meevallers. In het midden van deze pagina is het jaarcijfer van onze klanttevredenheidsmeting (NPS) weergegeven. De twee smileys links en rechts van het cijfer geven het percentage absolute voldoendes (6 of hoger) en onvoldoendes (5 of lager) aan. Het NPS-cijfer laat weer een stijging zien, na de dip in 2024 en 1e helft 2025. Tot slot de legesinkomsten: deze zijn hoger uitgevallen dan de (naar boven bijgestelde) raming zoals vastgelegd in de begroting van de gemeente Maasgouw.

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

Klantcontacten (telefonisch/mail)

MER totaal > 10.741 = 126% van jaarraming

REALISATIE 2025 >>	110%	135%	106%
RAMING UP 2025 >>	3200	3550	2300

De specialisten dienstverlening van de MER-OD zijn verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie aan burgers en bedrijven. Zij vormen vaak het begin van een proces dat uiteindelijk resulteert in het verlenen van een vergunning, het behandelen van een klacht, het houden van toezicht of het handhaven van een overtreding. In 2025 zijn er stevig meer klantcontacten geweest dan geraamd. Dat heeft voor een niet gering deel te maken met de komst van de Omgevingswet. De Omgevingsdienst ontving in 2025 nog veel vragen van burgers en bedrijven, maar ook van hun adviseurs over de gevolgen van de nieuwe wetgeving. De complexiteit van het nieuwe stelsel leidt nog altijd tot veel onduidelijk en alle betrokkenen zitten nog volop in de gewenningsfase. Daarnaast blijft er veel gebouwd worden in het MER-gebied, hetgeen vanzelfsprekend ook leidt tot meer klantcontacten (vooraf en tijdens de vergunningprocedure). Vermeldenswaard is het feit dat de specialisten dienstverleninig steeds beter erin slagen om de klantvragen zelf af te doen, zonder dat deze nog voor een antwoord naar de backoffice in moeten. Dit is een gevolg van de kennis die de dienstverleners opdoen, door cursussen, trainingen en on the job te sparren met andere, inhoudelijke collega's.

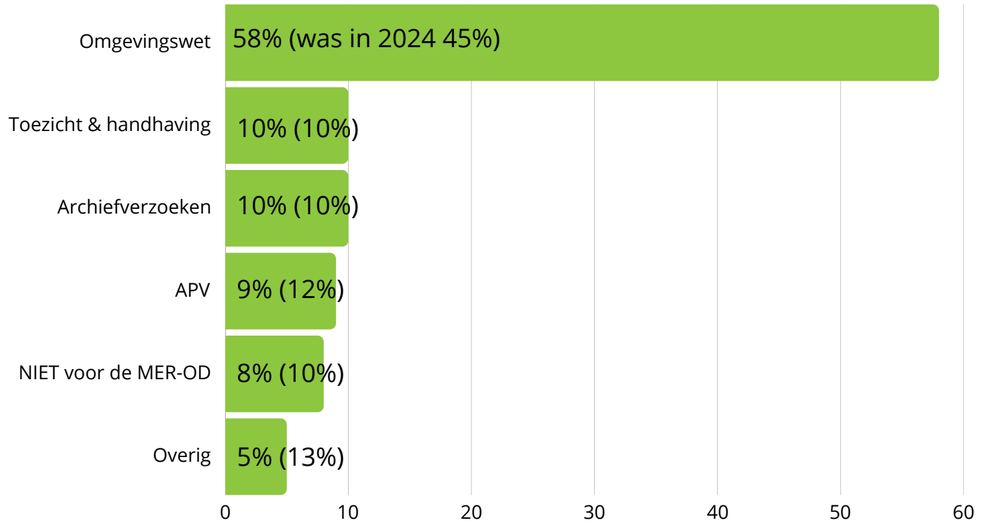
Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

De vragen die door onze klanten worden gesteld, zijn zeer divers van aard. Net als de afgelopen jaren hadden veruit de meeste vragen in 2025 betrekking op de Omgevingswet (“Is mijn bouwplan vergunningplichtig of vergunningsvrij?”; “Hoe dien ik een aanvraag in?”; “Mag ik hier bouwen?”; “Mag ik hier een bedrijf starten?”, etc.). Door de aanhoudende hoeveelheid bouweplannen in het MER-gebied en de juridische uitdagingen die de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen kennen, is het aantal gestelde vragen over dit onderwerp enorm hoog. Ook het aantal vragen om dossiers in te zien of archiefstukken opgestuurd te krijgen, blijft onverminderd hoog. Deze verzoeken kosten vaak onevenredig veel tijd van de MER-OD dienstverleners. Door de (grotendeels nog te realiseren) verbeterslagen in het proces van digitale informatievoorziening kan hierin de komende jaren nog efficiencywinst worden behaald. De verdeling tussen de categorieën is vergelijkbaar aan de afgelopen jaren, met een flinke stijging van het aantal vragen over de Omgevingswet (was 34% in 2023 en 45% in 2024). Het aantal vragen ‘Niet voor de MER’ is wederom iets afgenomen (wás 13% in 2023 en 10% in 2024). De MER-OD heeft in 2025 meer dan 10.000 inhoudelijke klantvragen afgehandeld. Met name de hoge complexiteit van de vragen heeft erin geresulteerd dat de afhandeltermijnen ook in 2025 onder druk stonden. Uiteindelijk werd in 2025 - net als in 2024 - 83% van alle klantvragen binnen een werkweek beantwoord. En dus 17% niet. Dat laatste heeft soms te maken met aanlevertermijn van archiefstukken, soms met de complexiteit van de vraag, soms met de deels jonge, onervaren bezetting van het cluster dienstverlening en soms ook simpelweg door drukte/afwezigheid/ziekte van de specialist die de vraag moet beantwoorden

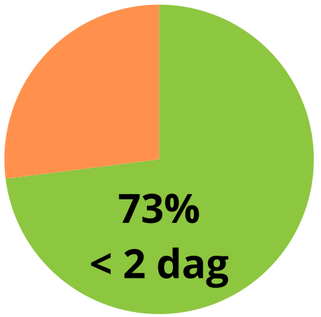
Klantvragen onderwerpen

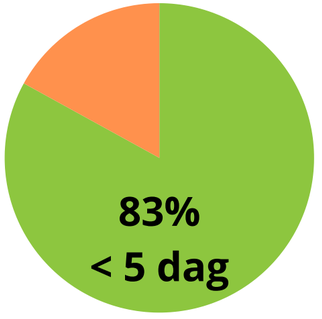
Normen dienstverlening

69% van de klantvragen beantwoord binnen 24 uur (was in 2024 70%)

73% van de klantvragen beantwoord binnen 2 werkdagen (was in 2024 74%)

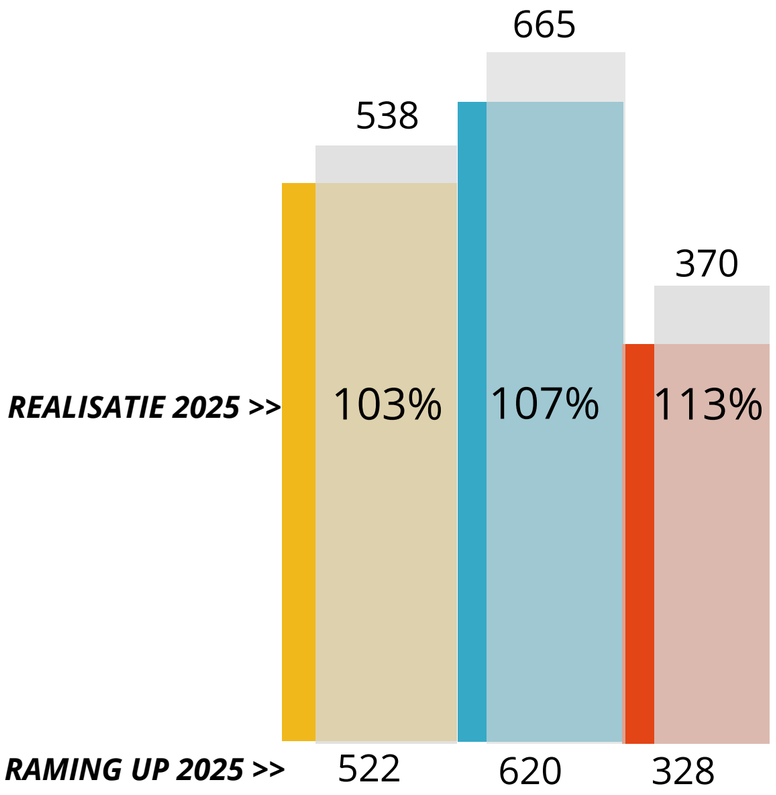
83% van de klantvragen beantwoord binnen 5 dagen (was in 2024 83%)

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

MER totaal > 1573 = 107%

OMGEVINGSVERGUNNINGEN

In het Uitvoeringsprogramma 2025 (UP) was rekening gehouden met 1470 aanvragen omgevingsvergunning en meldingen voor de activiteiten bouwen, ruimtelijke ordening, brandveilig gebruik, milieu, kappen, slopen, monumenten en aanleg.

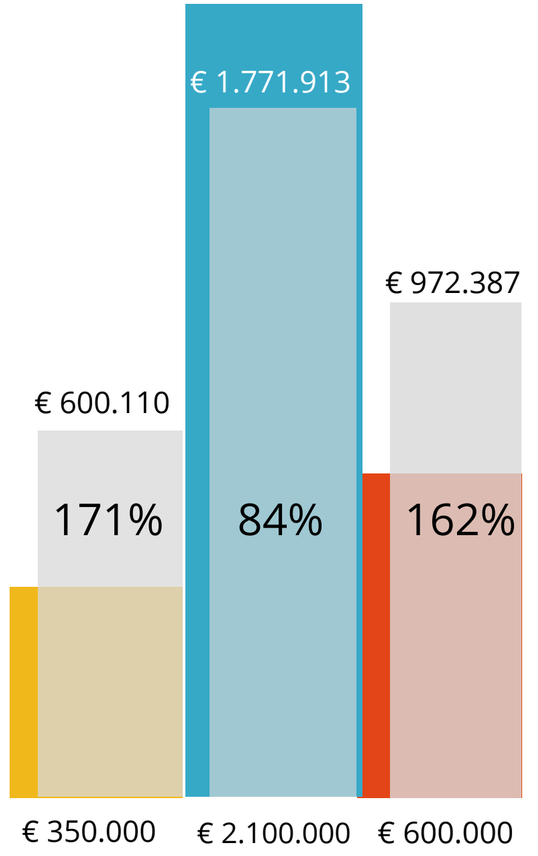
Deze UP-raming was gebaseerd op de werkelijke aantallen 2022-2024 waarbij de onzekerheid over de gevolgen van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen dermate groot was dat deze niet cijfermatig is vertaald in het UP'25. Met andere woorden: er is geraamd op een regulier jaar op basis van de cijfers van de voorgaande jaren. De raming was iets te laag, zo is gebleken. Na de grote piek aan aanvragen in december 2023 en 2024 is het aantal bouwplannen redelijk stabiel hoog gebleven. Veel kleine, particuliere bouwplannen, maar ook relatief veel grote, complexe plannen (meervoudige woningbouw, grote bedrijfsloodsen, energieprojecten, A2) hebben voor stevige uitdagingen in de afhandeling daarvan gezorgd. De doorlooptijden hebben het gehele jaar onder druk gestaan (gemiddeld 11-12 weken in plaats van de wettelijk voorgeschreven 8). De lange doorlooptijden zijn - onder meer - de aanleiding geweest voor het inrichten van een zogenoemd flitsvergunningproces. Een proces waarbij een lichtere inhoudelijke toets (en daarmee een kortere doorlooptijd) wordt toegepast voor relatief kleine, laag-risico bouwplannen. In 2025 is een kleine 10% van de ingekomen aanvragen als ' FLITS' behandeld.

Als gevolg van de hoge aantallen omgevingsvergunningen bouwen is door de gemeenten ook veel leges ontvangen: MER-breed 111% van de begrote raming. De werkelijke legesinkomsten liggen in Maasgouw (171%) en in Roerdalen (162%) zelfs veel hoger dan de raming, vooral als gevolg van genoemde complexiteit en omvang van de plannen (veel meervoudige woningbouwplannen).

In Echt-Susteren bleven de legesinkomsten wat achter bij de raming (84%).

MER totaal > € 3.344.410 = 111%

LEGES

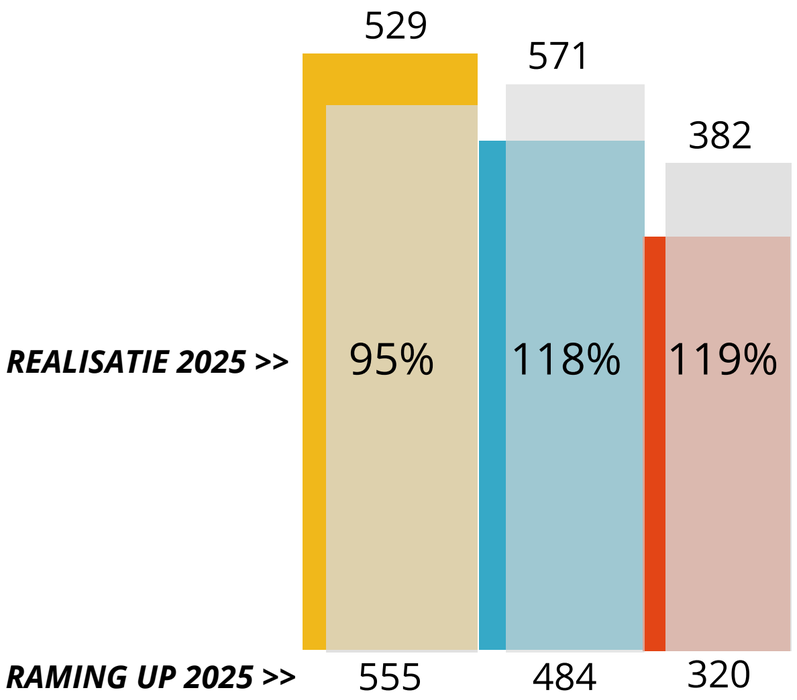

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

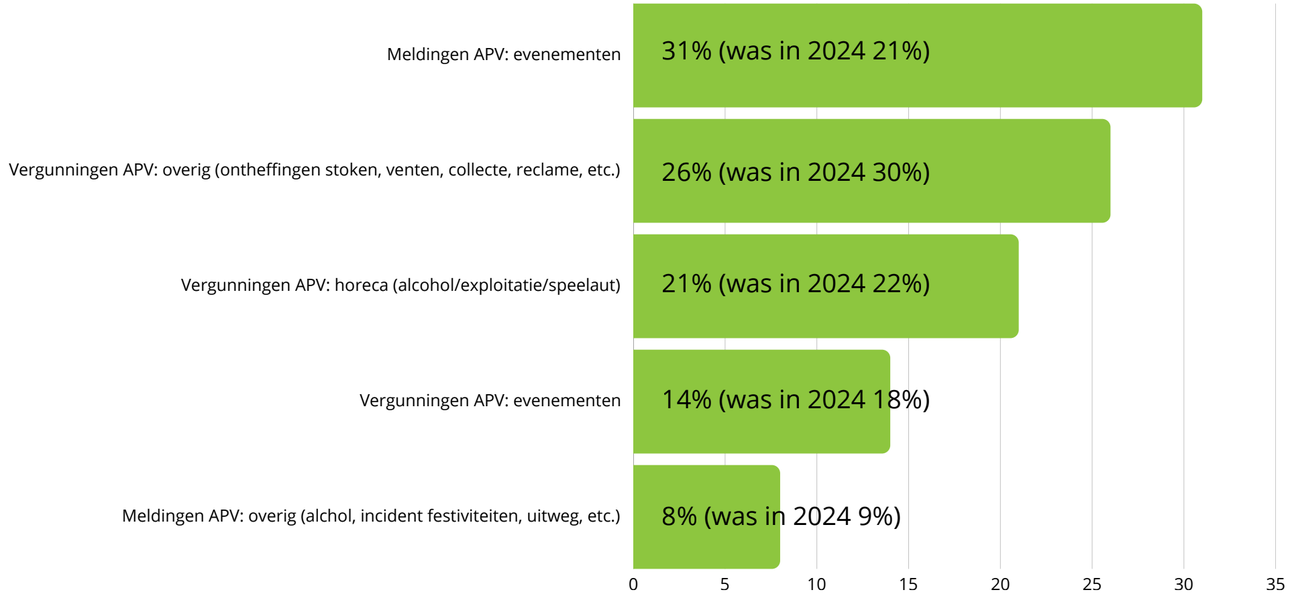
APV-BESLUITEN

MER totaal > 1481 = 109%

In 2025 zijn MER-breed meer APV-vergunningen verleend en meldingen behandeld dan geraamd (raming was gelijk aan 2024). Enkel in Maasgouw lag de realisatie iets onder de raming. Die toename is een trendbreuk met de jaren 2023 en 2024.
Naast de toegenomen aantallen, is ook de complexiteit van de aanvragen de afgelopen jaren toegenomen. Met name de veiligheidsaspecten bij evenementen nemen in belang toe. Steeds meer en vaker is afstemming nodig met ketenpartners, zoals de Veiligheidsregio. Daarnaast neemt de toetsing aan de Bibob-regels veel tijd in beslag. Ook is er nog altijd veel beweging in de horecasector (vergunningen en meldingen op grond van de Alcoholwet).

APV-besluiten: indeling naar soort product (in %)

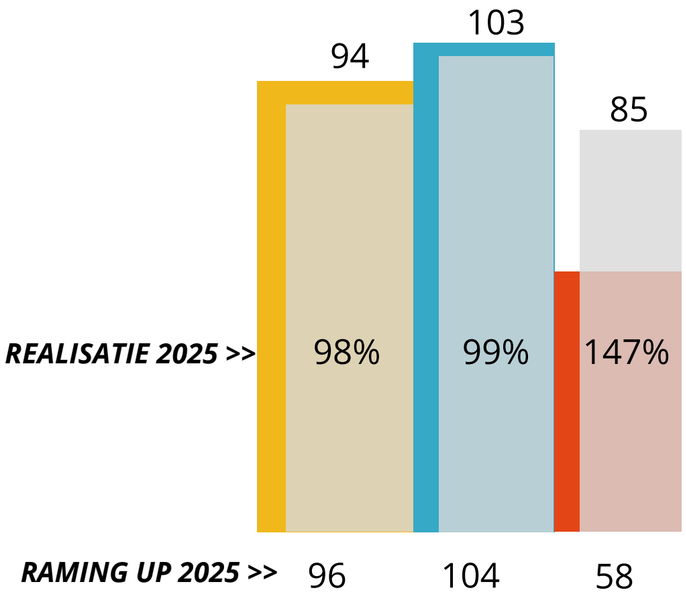
Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

BOUWCONTROLES

MER totaal > 282 = 109%

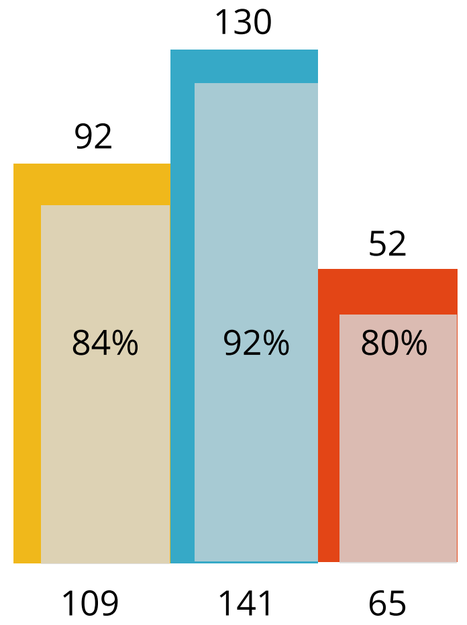
Het percentage uitgevoerde bouwcontroles 2025 verschilt per gemeente, maar is overal (nagenoeg) conform raming of daarboven. Het uitvoeren van bouwcontroles is in hoge mate afhankelijk van de start en voortgang van de bouwwerkzaamheden. Als bouwplannen in de realisatieplanning achterlopen, heeft dat direct gevolgen voor het bouwtoezicht. En andersom dus ook. Door het bouwtoezicht (deels) flexibel te organiseren kan de OD hierop inspelen. En leidt dat hier en daar mogelijk tot wat andere verhoudingen in realisatie dan men in eerste instantie zou verwachten. Bij Roerdalen is het effect te zien van de - voor deze gemeente - hoge aantallen vergunningen die er de afgelopen jaren zijn verleend; dat heeft rechtstreeks effect op het bouwtoezicht. Naast de hoge aantallen te controleren bouwactiviteiten, blijven de beoogde effecten van de Wet kwaliteitsborging grotendeels uit. Een en ander levert per saldo een hoge werkdruk op voor het betreffende team.

MILIEUCONTROLES

MER totaal > 274 = 87%

De planning voor de integrale bedrijfscontroles (met accent op naleving milieuregels) is in 2025 - voor het eerst in het bestaan van de MER Omgevingsdienst - niet volledig gehaald. De reden voor de wat lagere realisatie is volledig gelegen in de oprichting van de Omgevingsdienst Nood- en Midden-Limburg (ODNML). Het jaar 2025 heeft voor het vakgebied milieu grotendeels in het teken gestaan van de voorbereidingen op deze nieuwe regionale milieudienst. Toezichthouders milieu hebben hier zelf een rol in gehad (werkgroepen, medewerkers-sessies, voorlichting, eigen individuele personele traject). Dat heeft ontegenzeggelijk impact gehad op de realisatie van de planning.
De bedrijven die zijn gecontroleerd, worden geprioriteerd op basis van risico's. Daarbij wordt zoveel mogelijk naar een branche-aanpak gekeken (controle bij meerdere bedrijven uit één branche). Op basis van regionaal gehanteerde, uniforme controleprotocollen worden de bedrijven gecontroleerd op de belangrijkste milieuaspecten. Het naleefgedrag van de gecontroleerde bedrijven lag ook in 2025 behoorlijk hoog. In ongeveer 20% was sprake van één of meerdere overtredingen die een hercontrole noodzakelijk maakte. De meeste overtredingen vinden plaats op het gebied van bodembescherming (lekbakken), energiemaatregelen en administratie van afvalverwijdering

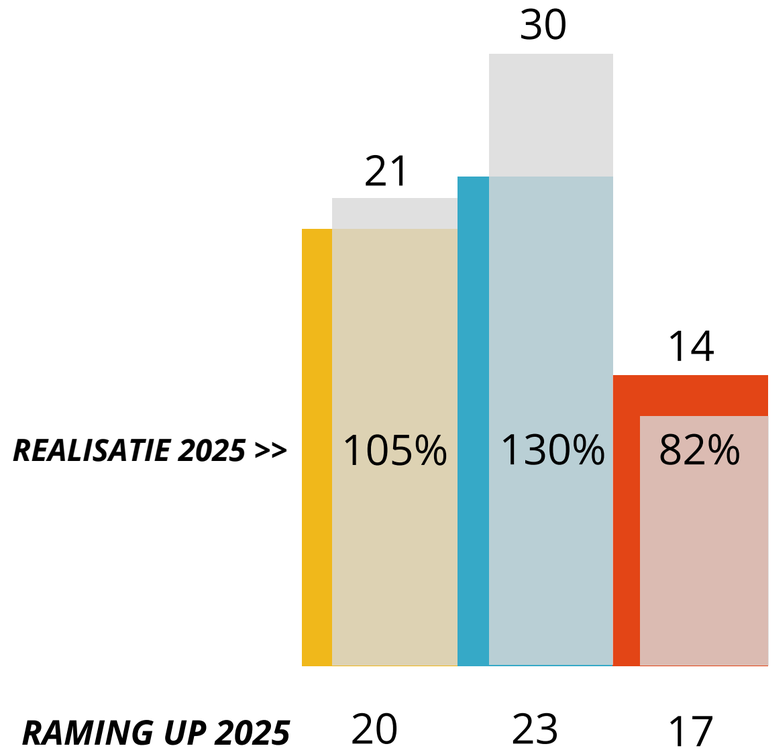
Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

MER totaal > 65 = 108%

BRANDVEILIGHEIDSCONTROLES

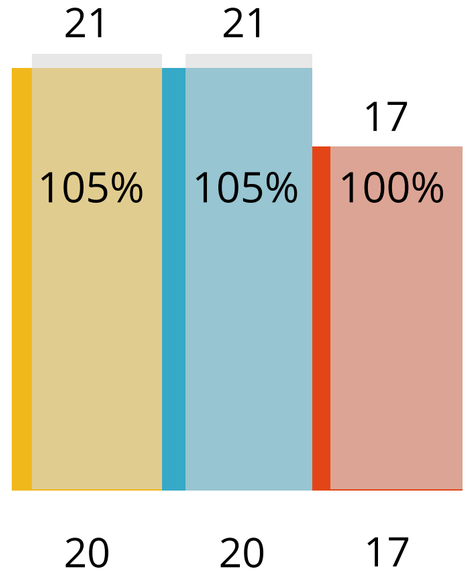
De planning van de brandveiligheidscontroles is volledig gerealiseerd. Doordat een aantal controles wat complexer van aard was en daardoor de afhandeling wat meer tijd heeft gevergd, zijn met name in Roerdalen wat minder controles uitgevoerd dan gepland. De controles hebben in 2025 wederom vooral plaatsgevonden bij een zorginstellingen, horecagelegenheden (waaronder bed & breakfast), scholen/kinderdagverblijven, kantoren en sportaccommodaties.

MER totaal > 59 = 104%

EVENEMENTENCONTROLES

Ook de evenementencontroles zijn in 2025 weer volledig uitgevoerd. De evenementencontroles zien onder andere – afhankelijk van het specifieke evenement – op naleving van de regels mbt brand- en constructieveiligheid, aantallen bezoekers, verkeerssituatie en regels op het gebied van alcoholverstrekking.

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

TOEZICHT OPENBAAR GEBIED (BOA'S)

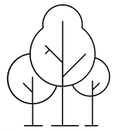
Centrumgebied

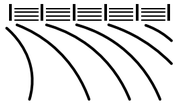
Woongebied

Verblijfs- en recreatiegebied

Natuur- en bosgebied

Agrarisch gebied

Industriegebied

Specifieke boa-uren voor toezicht op aanbieden afval, hondenpoep, parkeren en ondersteuning bij Damoclesbeleid en aanpak ondermijning

De boa's van de MER-OD houden in het hele MER-gebied toezicht in de openbare ruimte. Deze boa-inzet draagt in de drie gemeenten bij aan de kwaliteit en veiligheid van de fysieke leefomgeving. In het Uitvoeringsprogramma 2025 is in het kader van dit toezicht door de gemeentebesturen – net als in voorgaande jaren – een aantal speerpunten bepaald. Op deze aangeduide aspecten wordt specifiek door de boa's toegezien bij het uitoefenen van het gebiedsgerichte toezicht (de gedefinieerde gebieden staan hierboven afgebeeld). Conform bestuurlijke wens zijn de boa's ook in 2025 meer zichtbaar geweest in de woon- en centrumgebieden. Per gemeente zijn min of meer dezelfde accenten te zien als in voorgaande jaren. In het kader van de zogenoemde 'Handhavingsarrangementen' wordt met politie goed samengewerkt in het gebiedsgerichte toezicht. De in het UP 2025 vastgelegde uren gebiedsgericht toezicht per gemeente zijn in elke gemeente ruimschoots gehaald. De hier zichtbare overschrijding van de geraamde uren komt vooral doordat er extra toezichturen zijn gerealiseerd door ingezette stagiaires (worden niet afgerekend). Naast de reguliere uren gebiedsgericht toezicht hebben de boa's in alle drie de gemeenten projectmatige werkzaamheden uitgevoerd (aanpak Ondermijning/Damocles en Onrechtmatige bewoning, preventieoverleg jeugd, Fietsenopruimactie, Maasplassenactie, etc.).

Totaal aantal boa-uren 2025: regulier toezicht, extra accenten, klachtafhandeling en projecten. Realisatie vs raming

Specifieke accenten waarop is toegezien in het openbaar gebied

hondenpoep

recreatie

veiligheid

overlast hangjongeren

parkeren

afval

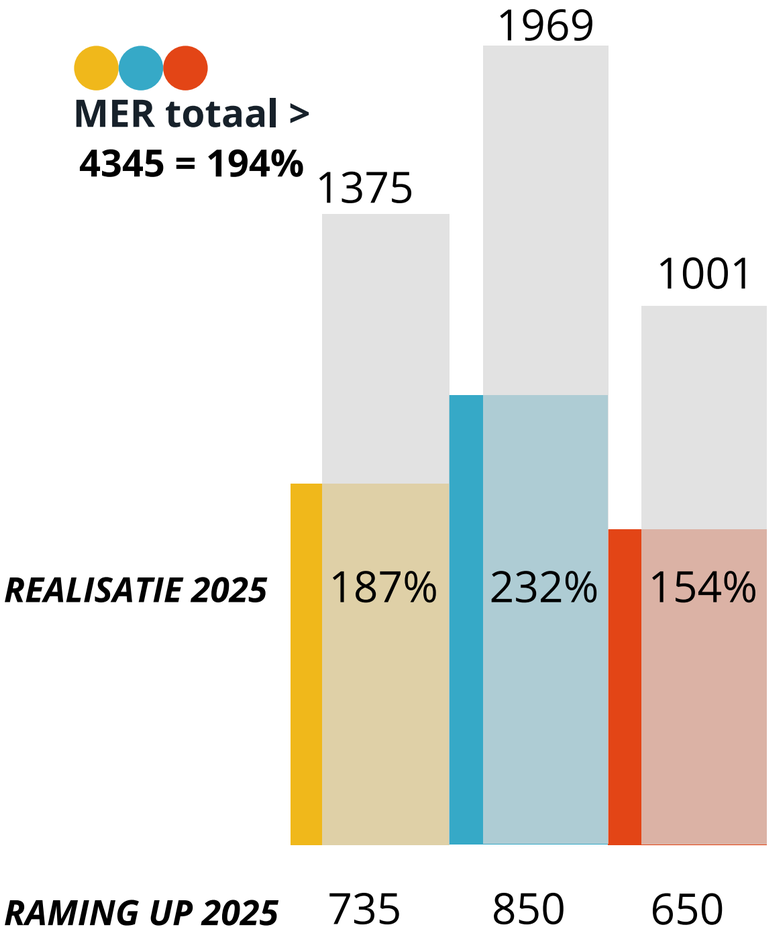

overlast dieren

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Meldingen openbare ruimte (boa)

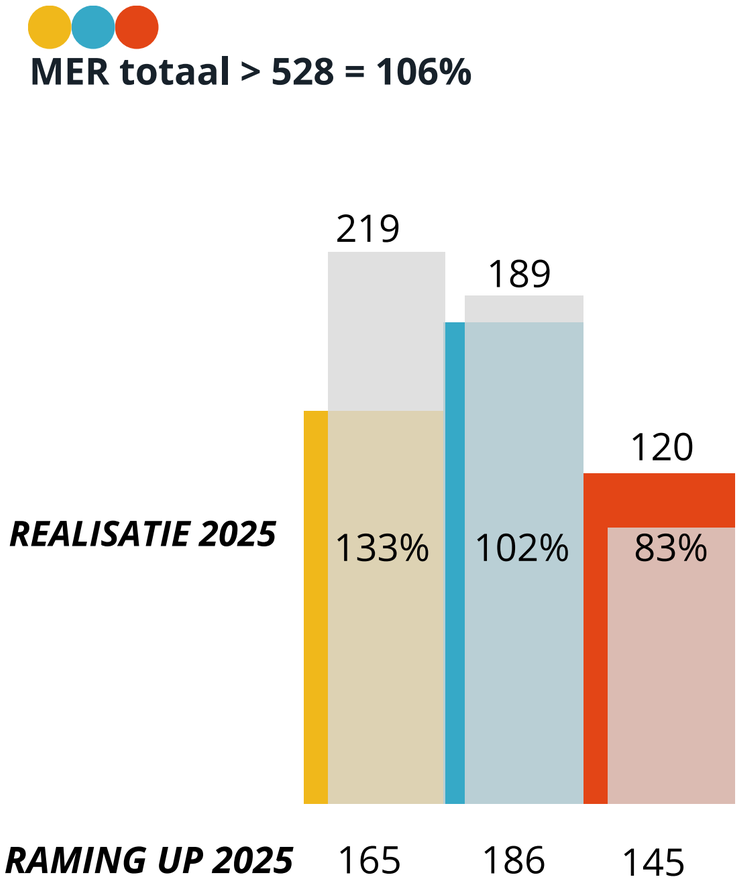

Het aantal meldingen/klachten openbare ruimte lag in 2025 in de drie MER-gemeenten enorm veel boven de raming. Voor deze gigantische stijging is slechts één duidelijk aanwijsbare reden: de FIXI-app heeft de drempel om een melding te doen enorm verlaagd. Deze boa-klachten (zoals parkeeroverlast, afvaldumpingen en overlast van dieren) worden meegenomen in het reguliere gebiedsgerichte toezicht van de boa's. Een toe- of afname van het aantal boa-klachten leidt in principe niet direct tot een capaciteitsprobleem bij de Omgevingsdienst. Wél is door deze enorme toename aan FIXI-meldingen de vrije patrouilleerruimte voor de boa's - die was gecreëerd met de uitbreiding van de boa-capaciteit - weer deels opgevuld.

Die capaciteitsimpact geldt daarentegen wel voor een toename van de objectgerichte klachten over illegaal bouwen en (milieu)overlast van bedrijven. Een stevige toename van deze klachten, zoals in de afgelopen 3 jaar leidt per direct tot meer inzet van de toezichthouders. Met name het aantal bouwklachten leidt tot een aanzienlijke capaciteitsinzet bij de MER-OD en daarmee gepaard gaaande werkdruk; afhandeling van klachten over (vermeend) illegaal bouwen kost vaak veel tijd door noodzakelijke hercontroles en niet zelden juridisch uitzoekwerk.

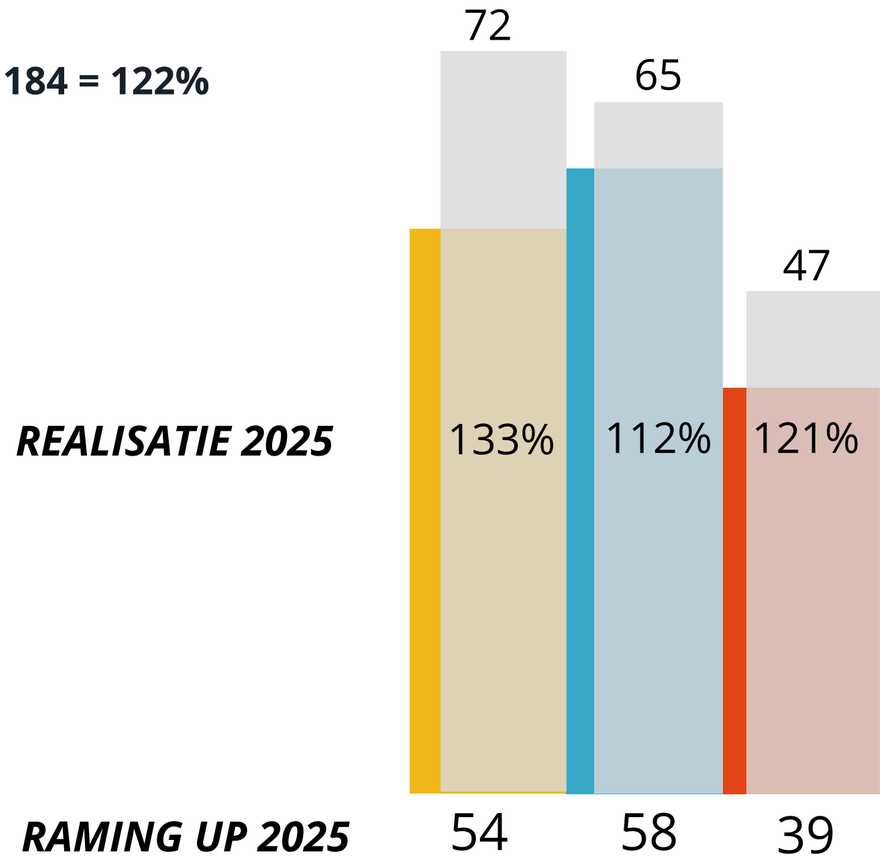
Meldingen objectgericht (bouwen/milieu/brandveiligheid)

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

Bezwaar / (hoger) beroep / voorlopige voorziening

MER totaal > 184 = 122%

REALISATIE 2025

RAMING UP 2025

Het aantal bezwaarzaken, beroepzaken en verzoeken om voorlopige voorziening was in 2025 beduidend hoger dan geraamd in het UP'25; dit gold voor alle MER-gemeenten. Het aantal juridische procedures stijgt de afgelopen jaren gestaag. MER-breed van 97 in 2017 naar 100 in 2018, 120 in 2019, 128 in 2020, een uitschieter naar 179 in 2021, 170 in 2022, 169 in 2023, 209 in 2024 en in 2025 dus 184. Een structurele stijging derhalve, die inmiddels ook heeft geleid tot uitbreiding van de formatie juristen bij de Omgevingsdienst.

Het ligt voor de hand de grote stijging in het aantal bezwaarzaken te relateren aan de in 2025 wederom zeer hoge aantallen verleende omgevingsvergunningen (met name voor bouwactiviteiten), maar ook het aantal handhavingsbesluiten lag hoog in 2025 en daarmee het risico op meer bezwaren. Daarnaast zitten in deze hoge aantallen ook een aantal bezwaarschriften gericht tegen hetzelfde besluit.

Verder kan als positief worden aangemerkt het – inmiddels robuuste - hoge percentage ongegrond verklaarde ingediende bezwaren en ingestelde beroepen. Dit percentage wordt gehanteerd als indicator voor de juridische kwaliteit van de genomen besluiten.

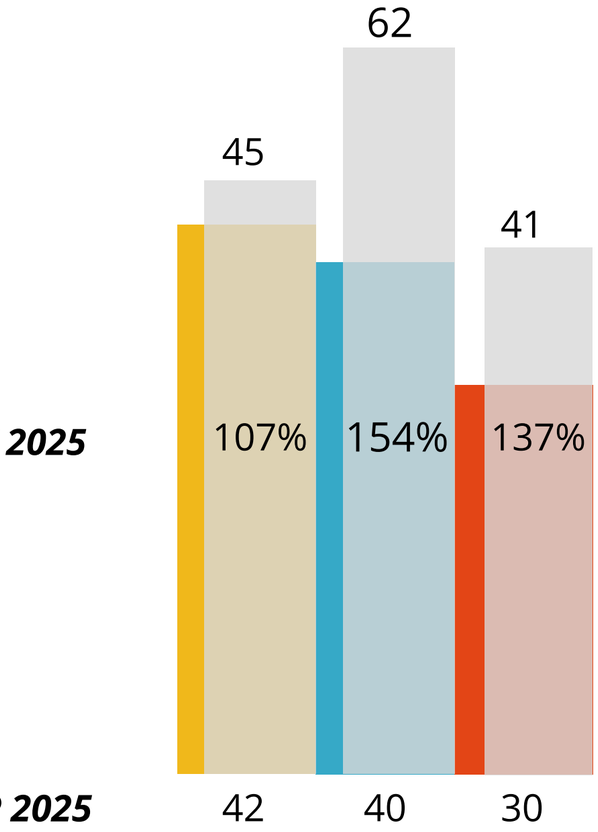
Een andere positieve ontwikkeling is dat inmiddels de werkprocessen van de drie gemeenten ten aanzien van behandeling van bezwaarschriften steeds beter op elkaar worden afgestemd.

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Handhavingsbesluiten: dwangsom, bestuursdwang en bouwstop (excl. vooraankondigingen)

MER totaal > 148 = 132%

Het aantal handhavingsbesluiten (bestuursdwang en dwangsom) lag in 2025 sterk hoger dan geraamd in het UP'25. Dat beeld is MER-breed en is in lijn met de afgelopen jaren. In Echt-Susteren lag het nog eens flink hoger dan in beide andere gemeenten. Dat heeft onder meer te maken met de specifieke handhavingsaanpak van overtredingen op het gebied van onjuist aanbieden van (huishoudelijk) afval. De extra benodigde werkzaamheden met betrekking tot handhaving blijken structureel en waren (mede) om die reden aanleiding voor de uitbreiding van de juridische capaciteit op dit taakveld.

Van belang is op te merken dat – zoals elk jaar - bij een substantieel aantal handhavingszaken de overtreding al naar aanleiding van de eerste (informatieve) brief of naar aanleiding van de vooraankondiging opgeheven, zodat het opleggen van een dwangsom of bestuursdwangaanschrijving niet noodzakelijk was.

Het merendeel van de handhavingsverzoeken heeft nog altijd betrekking op (vermeende) illegale bouwactiviteiten en een enkele keer op een situatie waarbij milieuoverlast van bijvoorbeeld een bedrijf aan de orde is.

Daarnaast is ook in 2025 in een aantal – daarvoor in aanmerking komende – handhavingssituaties ingezet op een oplossing vanuit een overleg/(pré)mediation-aanpak. Naast deze reguliere handhavingsbesluiten, is er een groot aantal handhavingsbesluiten genomen i.h.k.v. de aanpak van onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen of acties vanuit de aanpak Ondermijning. Die aantallen zijn niet meegenomen in dit jaarverslag, omdat deze uren ook al in de projecten worden 'doorberekend'.

Jaarverslag 2025 MER Omgevingsdienst

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Projecten

Project afgerond cq projecturen (binnen marges) geleverd conform UP-afspraak

Project heeft vertraging opgelopen cq minder uren benodigd geweest

MER-breed (voor 3 gemeenten)

- Omgevingswet/Wet kwaliteitsborging bouwen
- Aanpak Ondermijning
- Ontwikkelingen dienstverlening
- Actualisatie APV
- Diverse kleine projecten (Register externe veiligheid, actualisatie Ibis/bodemapplicatie)
- Voorbereidingen ODNML
- Ondersteuning in grote ruimtelijke projecten gemeente

Individueel (per gemeente)

Maasgouw

Realisatie: binnen beschikbare formatie UP

- Aanpak onrechtmatige bewoning recreatiewoningen
- Toezicht locaties arbeidsmigranten
- Intrekking vergunningen Boschmolenplas
- Ondersteuning aanpak woonwagenlocaties

Echt-Susteren

Realisatie: binnen beschikbare formatie UP

- Handhavingsactie De Wolfskoul
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) De Berk
- Groense Bos
- Bibob-beleid (ondersteuning)

Roerdalen

Realisatie: binnen beschikbare formatie UP

- Aanpak onrechtmatige bewoning recreatiewoningen
- Inhaalslag exploitatievergunningen vakantieparken (afronding)
- Controle MERU (afronding)
- Andere wijze klachtafhandeling
- OLS-voorbereidingen